

Nederland moet harder werken aan klimaatprobleem

Constanze Haug, Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM), VU en Pieter Pauw, Deutsches Institut für Entwicklungspolitik, Bonn.

Nu de jaarlijkse VN-klimaatop achter de rug is, maken Constanze Haug en Pieter Pauw de balans op. 'De klimaatdoelstellingen vergen een heel lange adem.'

Op de jaarlijkse VN-klimaatop komen duizenden vertegenwoordigers van overheden, de wetenschap, ngo's en de private sector bij elkaar om te onderhandelen over oplossingen voor het klimaatprobleem. Dit keer streek het klimaatcircus neer in het Zuid-Afrikaanse Durban, en er stond veel op het spel. De CO₂-emissiedoelstellingen voor industrielanden in het Kyoto-Protocol lopen eind 2012 af. En Afrikaanse landen grepen de thuiswedstrijd aan om samen met andere ontwikkelingslanden de internationale financiering voor aanpassing aan klimaatverandering hoger op de agenda te zetten.

Het begon slecht, met geruchten dat Canada uit het Kyoto-protocol zou stappen – wat ook gebeurde nadat haar delegatie Durban verlaten had. De top zelf verliep moeizaam en eindigde met een huiveringwekkende onderhandelingsmarathon. Na drie nachten doorwerken en 36 uur vertraging werd er pas op zondagochtend een akkoord getekend.

Durban toch belangrijk

De uitkomst lijkt ondermaats en teleurstellend. Er is afgesproken om in 2015 een verdrag te sluiten dat in 2020 in gaat. Er zijn managementafspraken gemaakt voor een groot fonds ter ondersteuning van ontwikkelingslanden (waar nog geen geld in zit), en voortgang is geboekt voor een mechanisme om de broeikasgasuitstoot door ontbossing tegen te gaan (ook hier: geen afspraken over financiering). Máár Durban was belangrijk! De deur naar breed gesteunde internationale bindende afspraken, die na de VN-klimaatop in Kopenhagen bijna dicht was, staat weer open. Dit is van groot belang voor het ontstaan van een mondiale markt en prijs voor CO₂, die een duidelijk prijssignaal geeft voor investeerders. Ook blijven ontwikkelingslanden, als grootste slachtoffers van klimaatverandering, aan tafel zitten bij onderhandelingen. Dit is toe te schrijven aan de Europese Unie (EU). Door de vorming van een coalitie met de 'minst ontwikkelde landen' en de 'alliantie van kleine eilandstaten' wist het de tegenstribbelende Verenigde Staten (VS) en India tot concessies te dwingen.

Nederlandse plannen verbleken

Maar de uitkomst van Durban betekent ook dat er waardevolle tijd verloren gaat om broodnodige maatregelen te nemen om de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan. Volgens het Internationale Energie Agentschap sluit de deur naar veilige klimaatverandering (maximaal 2°C mondiale opwarming) zelfs al over vijf jaar. Terwijl er op mondiaal niveau langzaam voortgang wordt geboekt, moet het gevecht tegen klimaatverandering dus ook elders plaatsvinden. De EU heeft economische groei en CO₂-uitstoot al ontkoppeld. Op landelijk niveau is ook veel actie. Nederlandse plannen voor groene groei verbleken echter bij die van bijvoorbeeld Ethiopië, Lesotho en Duitsland. En waar de VS het als land laat afweten, gaat de staat Californië haar industrie verduurzamen met een ambitieus systeem voor emissiehandel. Op lokaal niveau zetten steden als Rotterdam en Durban stevig in op duurzaamheid en gaan steeds meer bedrijven voor CO₂-neutraliteit. *Last but not least* moeten wij, consumenten en kiezers, onze steen bijdragen. Zeker wanneer de overheid het laat afweten.